



Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir



İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

2026



Bu çalışma Türkiye Ulusal Ajansı ve Erasmus+ programı tarafından desteklenen "iş kazaları ve iş güvenliği" adlı proje kapsamında katılımcılar tarafından üretilmiş olmakla birlikte içeriklerinden sadece yazarları sorumludur.



İÇİNDEKİLER

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HAKKINDA BİLİNÇSİZLİK	Sayfa 3
İŞ YERLERİNDE GÜVENLİK KÜLTÜRÜ NASIL OLUŞTURULUR?	Sayfa 7
ANTİK YERALTI ŞEHİRLERİNDE BİYOLOJİK KONTAMİNASYON	Sayfa 19
EVDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	Sayfa 38
ÇOCUKLAR İÇİN İSG REHBERİ	Sayfa 51



İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HAKKINDA BİLİNCİSİZLİK

KADRIYE GÜLNIHAL YILDIRAN - FURKAN KAYALIK - HİLAL
ÖZTÜRK - BUSENAZ EKİNCİ - SEDA EKİNCİ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HAKKINDA BİLİNÇSİZLİK

Bir toplumun gelişmişlik düzeyi birçok farklı kriterle bağlantılıdır. Bunlardan biri olan iş sağlığı ve güvenliği konusu bir toplumun insan hayatına verdiği değeri doğrudan gösteren bir olgudur. Bu sebeple, iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilinçli olmak gelişmişliğin somut göstergelerinden biridir.

Ancak 2022 yılında yapılan bir araştırmada günlük 4 kişinin iş sağlığı ve güvenliği ihmaline sebebiyle hayatını kaybettiği kayıtlara geçmiştir. Bu kazaların yüksekten düşme, makine/ekipman kontrol kaybı, elektrik kazaları, trafik kazaları, yetersiz eğitim ve koruyucu ekipman eksikliği gibi sebeplerle gerçekleştiği bir gerçektir. Bu kazaların oluşmasını önlemek için gerçekleştirilebilecek en önemli şey muhakkak ki halkın bilinçlendirilmesidir.

Çünkü bilinçli vatandaşlar, çalışma hayatında karşılaştıkları riskleri tanıyabilmekte, gerekli önlemleri talep edebilmekte ve tehlikeli durumlar karşısında pasif kalmak yerine aktif bir tutum sergileyebilmektedir. Bu durum yalnızca bireysel güvenliği artırmakla kalmamakta, aynı zamanda işverenler üzerinde de daha güvenli çalışma ortamları oluşturma yönünde bir baskı unsuru oluşturmaktadır.



Bununla birlikte, iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilinç düzeyinin artması, toplumda yaygın olan “kader” algısının zayıflamasına ve iş kazalarının önlenabilir olduğuna dair farkındalığın güçlenmesine katkı sağlamaktadır. Böylece iş kazaları ve meslek hastalıkları, kaçınılmaz olaylar olarak değil; gerekli önlemler alınmadığında ortaya çıkan ihmal sonuçları olarak değerlendirilmeye başlanmaktadır.

Sonuç olarak, halkın iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilinçlendirilmesi; birey, işveren ve devlet düzeyinde çok boyutlu bir etki yaratarak hem iş kazalarının azaltılmasına hem de daha güvenli ve sürdürülebilir bir çalışma hayatının inşa edilmesine önemli katkılar sunmaktadır.

PEKİ NELER YAPILABİLİR ?

YAYGIN EĞİTİMDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Yaygın eğitim kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği bilincinin artırılması için öncelikle toplumun her kesimine hitap eden sade ve anlaşılır bir dil kullanılması gerekmektedir. Teknik ve karmaşık ifadeler yerine, bireylerin günlük yaşamlarında kolayca anlayabilecekleri ve uygulayabilecekleri net anlatımlar tercih edilmelidir. Bu sayede verilen mesajlar daha hızlı kavranacak ve davranışa dönüşme ihtimali artacaktır.



Bilinçlendirme sürecinin daha etkili hale getirilmesi için görsel ve dijital içeriklerin kullanımına ağırlık verilmelidir. Kısa videolar, dikkat çekici görseller ve gerçek yaşamdan örnekler içeren içerikler hazırlanarak özellikle sosyal medya platformları aracılığıyla geniş kitlelere ulaştırılmalıdır. Bu yöntem, bilginin kalıcılığını artırırken aynı zamanda farklı yaş gruplarına hitap etme imkânı sunar.



Yaygın eğitim faaliyetlerinde bireylerin aktif katılımını sağlayacak uygulamalara yer verilmesi önemli bir çözüm önerisidir. Tehlike fark etme oyunları, doğru-yanlış etkinlikleri ve canlandırmalar gibi uygulamalı çalışmalar sayesinde bireyler öğrendiklerini deneyimleyerek pekiştirme fırsatı bulurlar. Bu tür etkinlikler, güvenli davranışların alışkanlık haline gelmesine katkı sağlar.

Yerel düzeyde gerçekleştirilecek eğitim faaliyetlerinin artırılması da önemli bir diğer çözüm önerisidir. Okullarda düzenlenecek seminerler, mahalle bazlı bilgilendirme çalışmaları ve halk eğitim merkezlerinde verilecek kurslar aracılığıyla toplumun farklı kesimlerine doğrudan ulaşılabilir. Bu sayede bilinçlendirme çalışmaları yalnızca teorik düzeyde kalmaz, aynı zamanda bireylerin günlük yaşamlarına entegre edilebilir.

Günlük yaşamdan örneklerin eğitim süreçlerine dahil edilmesi, bireylerin konuyu daha iyi içselleştirmesine yardımcı olacaktır. Ev kazaları, elektrik kullanımı, yangın riskleri ve trafik güvenliği gibi herkesin karşılaşabileceği durumlar üzerinden yapılan anlatımlar, öğrenilen bilgilerin gerçek hayatta uygulanmasını kolaylaştırır. Bu yaklaşım, bireylerin risklere karşı daha duyarlı hale gelmesini sağlar. Bilinçlendirme çalışmalarının desteklenmesi amacıyla, caydırıcı ve düzenleyici yaptırımların da göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu kapsamda, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyumu artırmak ve toplumsal farkındalığı güçlendirmek için yasal düzenlemelerin geliştirilmesi önemli bir çözüm olarak değerlendirilebilir. Özellikle anayasal düzeyde yapılacak düzenlemeler, konunun ciddiyetini artırarak bireylerin bu kurallara daha fazla önem vermesine katkı sağlayabilir. Son olarak, gerçek yaşam hikâyeleri ve deneyimlerin eğitim süreçlerine dahil edilmesi önerilmektedir. Yaşanmış olaylar üzerinden yapılan anlatımlar, bireylerde duygusal bir etki oluşturarak farkındalığın artmasına yardımcı olur. Bu sayede iş sağlığı ve güvenliği bilinci yalnızca bilgi düzeyinde kalmayıp, davranışa dönüşen kalıcı bir farkındalık haline gelebilir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ARTIK CEBİNİZDE!



İSG ile ilgili Yanımdasın uygulaması olabilecek riskleri aza indirmek amacıyla tasarlanan bir uygulamadır. Uygulamamız temel amacı kaza anında bilinmeyen görünmeyen veya yanlış bilinen şeyleri düzeltmektir. Bu uygulamada ana panelde acil çağrı paneli olarak tasarlanmıştır. İndirilen aplikasyon akıllı konum, hiyerarşik arama ve kaza türüne göre yönlendirme vardır. Uygulamamızın içinde interaktif ilk yardım müdahale rehberiyle birlikte olası durumlardan adım adım detaylı bilgi sahibi olunabiliyor. Olan kazalar kaza bildirim kayıt sistemine geçirilip düzenli bir şekilde kontrol edilebiliyor. Aynı zamanda eğitim ve farkındalık kitapçığı ile yazıların görsel ve işitsel olarak zenginleştirilmesi uygulamayı kullananların daha çok ilgi çekiyor. Ramak kala bildirim panelinde ise olmayan fakat olabilecek olan kazalara yer veriyoruz. Çeşitli iş kazalarına sebep olabilecek makinelerin üstünde qr kodları okutarak olabilecek kazalara erişim sağlanabiliyor. İnternet ve şebekelerinin çekmediği durumlarda offline çalışma erişimi sağlanıyor. Bu uygulama hayat kurtarma ve bilinçlenme amacıyla tasarlanmıştır.

İŞ YERLERİNDE GÜVENLİK KÜLTÜRÜ NASIL OLUŞTURULUR?

Ebrar Dal - Ahmet Emir Öztunç - Baran Sungur - Faiz Ni'matul Haq - Esma Er



İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KÜLTÜRÜ

İş sağlığı ve güvenliği kültürü; kişilerin kendi sağlıklarını koruma ve geliştirme, güvenliklerine önem verme bilincine erişmesiyle toplumsal düzeyde sağlık ve güvenliğin yaşam boyu sürekliliğinin sağlanmasıdır. Bunun gerçekleşmesi için ise “sürekli bir eğitim”, bilgilendirme ve denetim gerekir.

Güvenlik kültürünün oluşturulmasında temel unsurlar:

- Yönetim desteği
- Çalışan katılımı
- Açık iletişim
- Eğitim ve farkındalık
- Güven ortamı

OLUMLU BİR GÜVENLİK KÜLTÜRÜ OLUŞTURULABİLMESİ İÇİN:

Çalışanların konuyu benimsemeleri için “davranış odaklı” güvenlik eğitimleri yapılmalı, Uygulamalarda çalışan güvenliğinin her şeyden önce geldiği mesajı net bir şekilde verilmeli, İşverenin oluşturduğu politika ve mesajlar çalışanlarla paylaşılmalı.

Grup olarak çalışan kişilerde norma uyma eğilimi vardır. Örneğin koruyucu kişisel ekipmanların giyildiği / takıldığı bir grupta çalışanlar ekipmanları takma yani çoğunluğa uyma eğilimindedirler.

“Güvenlik kültürü, özellikle sağlık ve güvenlik sorunlarına ilişkin değer ve inançların yansıtıldığı örgüt kültürünün bir alt oluşumudur.”



EĞİTİMİN ROLÜ

Etkin bir iş sağlığı ve güvenliği kültürü oluşturmada eğitim çok iyi planlanmalı, devamlı olmalı ve sonuçları ölçülmelidir.

Bilindiği üzere eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik yönde davranış değişikliği meydana getirme sürecidir.

İş sağlığı ve güvenliği hususunda verilen eğitimlerde de davranış odaklı yaklaşım benimsenmelidir.



İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin maliyeti çalışanlara yansıtılmaz. Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır.





KÜLTÜR OLMADAN SÜRDÜRÜLEBİLİR GÜVENLİK OLMAZ!



Örnek Durum

Bir inşaat sahasında tüm işçilere baret dağıtılıyor. Kurallar da belirtiliyor: baret takmak zorunlu. Ancak çalışanlar denetim varken baret takıyor, denetim olmadığı zamanlarda takmıyorlar.

Ekipman var



Sorun teknik değil.

Kural var



Sorun sistem değil.

Kültür yok



Çalışanlar bilinçli değil.

Güvenli iş yeri kurallarla değil, alışkanlıklarla kurulur.

DEVLET BU KONUĐA NASIL POLİTİKALAR UYGULAYABİLİR?



- İş barışını sağlamak
- İlgili mevzuatı hazırlamak
- Gönüllü katılımı desteklemek
- Denetim yapmak
- Eğitim olanağı sağlamak
- Teknik destek sağlamak
- Danışmanlık yapmak



1.İŞ BARIŞINI SAĞLAMAK

- Devlet, iş sağlığı ve güvenliği politikalarının uygulanabilmesi için çalışma ortamında istikrar ve güven ortamı oluşturur.
- İşçi-işveren ilişkilerini dengeler
- Güvenli çalışma kültürünün yerleşmesine zemin hazırlar
- Kurumsal İSG politikalarının uygulanmasını kolaylaştırır



2.İLGİLİ MEVZUATI HAZIRLAMAK

- Devlet, İSG politikalarının temelini oluşturan yasal düzenlemeleri hazırlar.
- İş sağlığı ve güvenliği standartlarını belirler.
- Politika oluşturma sürecine rehberlik eder.
- Kurumların hedef belirlemesini sağlar.

3.GÖNÜLLÜ KATILIMI DESTEKLEMEK

- Devlet, İSG politikalarının etkinliği için çalışan katılımını teşvik eder.
- Çalışanların sürece dahil olmasını sağlar
- Güvenlik bilincini artırır
- Sürekli iyileştirme kültürünü destekler



4. Denetim Yapmak

- Devlet, belirlenen İSG politikalarının uygulanmasını denetler.
- Uygunluk kontrolleri yapar
- Eksiklikleri tespit eder
- Politika uygulamalarının sürekliliğini sağlar

5.Eğitim Olanakları Sağlamak

- Devlet, İSG politikalarının etkinliği için eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri yürütür.
- Risk farkındalığını artırır
- Güvenli davranış alışkanlığı kazandırır
- Politika hedeflerine ulaşmayı kolaylaştırır



6.Teknik Destek Sağlamak

- Devlet, iş yerlerinin İSG politikalarını uygulayabilmesi için teknik rehberlik sunar.
- Uygulama süreçlerini destekler
- Standartların doğru uygulanmasını sağlar
- Risk yönetimi süreçlerine katkı verir

7.Danışmanlık Yapmak

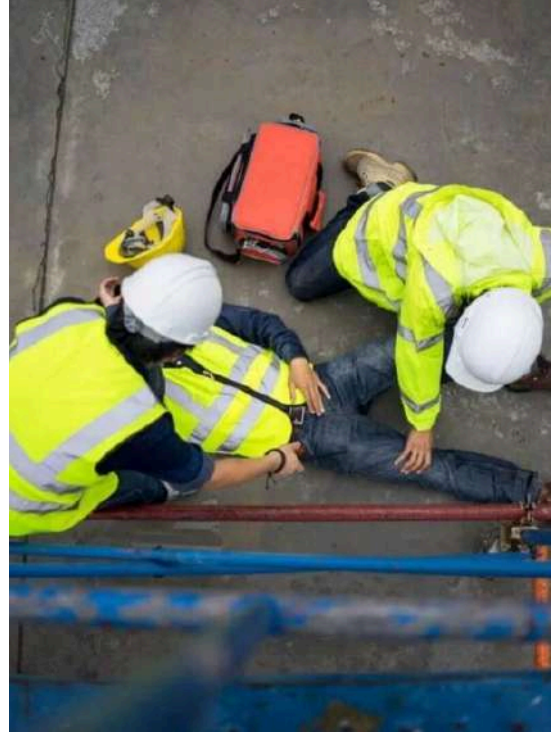
- Devlet, İSG politikalarının oluşturulması ve geliştirilmesi sürecinde yol gösterici olur.
- Kurumlara rehberlik eder
- Doğru strateji geliştirilmesini sağlar
- Güvenlik kültürünün sürdürülebilirliğini destekler

ÇALIŞANLARA DÜŞEN SORUMLULUKLAR NELERDİR?

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda, kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmeyecek şekilde çalışmak,

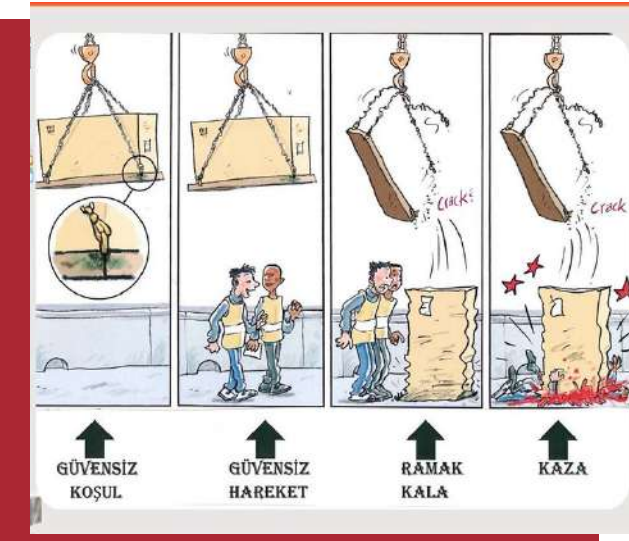
Kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve korumak,

İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını kurallara uygun şekilde kullanmak, bunların güvenlik donanımlarını doğru olarak kullanmak, keyfi olarak çıkarmamak ve değiştirmemek,



İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda sağlık ve güvenlik yönünden ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıklarında ve koruma tedbirlerinde bir eksiklik gördüklerinde, işverene veya çalışan temsilcisine derhal haber vermek,

Kendi görev alanında, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için işveren ve çalışan temsilcisi ile iş birliği yapmak.





İş sağlığı ve güvenliği (İSG) sağlamada çalışanların temel sorumlulukları; verilen eğitimlere uygun davranmak, Kişisel Koruyucu Donanımları (KKD) doğru kullanmak, tehlikeli durumları bildirmek ve işverenle iş birliği içinde çalışarak hem kendi hem de çalışma arkadaşlarının güvenliğini tehlikeye atmamaktır.



NOT: İş ve iş yeri koşulları göz önünde bulundurularak görev ve sorumluluklar genişletilebilir.

İŞVERENİN SORUMLULUKLARI NELERDİR?

- Öncelikle iş yerindeki tehlikeleri belirleyip risk değerlendirmesi yapmak ve mümkünse tehlikeyi ortadan kaldırmak
- Makine, ekipman ve çalışma alanlarının güvenli olmasını sağlamak, gerekli bakım ve kontrolleri yapmak.
- Çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği eğitimi vermek gerekirse işe başlamadan önce eğitimleri yenilemek.
- Baret, eldiven, maske gibi ekipmanları ücretsiz vermek ve kullanımı denetlemek
- Yangın, deprem gibi durumlar için plan yapmak, tahliye ve ilk yardım düzenini kurmak.
- İş kazalarını kayıt altına alıp yetkili yerlere zamanında bildirmek.
- Çalışanların güvenlikle ilgili önerilerini dikkate alıp katılımlarını sağlamak.
- Çalışanların sağlık kontrollerini yaptırmak, işe uygunluklarını takip etmek
- Son olarak alınan önlemlerin uygulanıp uygulanmadığını kontrol etme, sürekli iyileştirme yapmak.



İŞVEREN İSG KONUSUNDA ÇALIŞANLARIN MOTİVASYONUNU NASIL SAĞLAYABİLİR?

İş sağlığı ve güvenliği (İSG), sadece çalışanların fiziksel sağlığını korumakla kalmaz, aynı zamanda iş yerinde motivasyonu artıran önemli bir faktördür. Güvenli bir çalışma ortamı sağlamak, çalışanların performansını ve verimliliğini doğrudan etkiler.



Güvenli Çalışma Ortamı Nasıl Sağlanır?

- Kişisel koruyucu donanımların (KKD) doğru ve düzenli kullanımı
- Periyodik iş güvenliği eğitimleri
- Risk değerlendirme ve gerekli önlemlerin alınması
- Acil durum planlarının çalışanlara doğru aktarılması gibi adımlar önemlidir.

İş Güvenliği ve Motivasyon Arasındaki Bağlantı

- Daha yüksek verimlilik
- Azalan iş kazaları
- Artan iş tatmini
- Çalışan bağlılığında yükseliş gibi olumlu sonuçlar doğurur.

Ödüllendirme ve Takdir

Güvenli çalışma kurallarına uyan, risk bildiren veya öneri geliştiren çalışanları teşvik etmek, İSG motivasyonunu doğrudan artırır. e magna aliqua. Ut enim ad minim veniam

Eğitim ve Katılım

Çalışanları İSG eğitimlerine aktif olarak dahil etmek, risk değerlendirme süreçlerine fikirlerini alarak katılmalarını sağlamak sorumluluk bilincini artırır.

Açık İletişim

İş yerindeki tehlikeler ve önlemler hakkında şeffaf olunmalı, çalışanların korkmadan öneri veya şikayette bulunabilecekleri bir ortam sağlanmalıdır.

Güvenli Çalışma Ortamı

Fiziksel şartların iyileştirilmesi, kaliteli Kişisel Koruyucu Donanım (KKD) sağlanması, işverenin çalışana değer verdiğinin göstergesidir ve motivasyonu yükseltir.

İş sağlığı ve güvenliği, yalnızca bir yasal zorunluluk değil, aynı zamanda çalışan motivasyonunu artıran stratejik bir araçtır. Güvenli bir ortam, çalışanların kendilerini değerli hissetmelerini sağlar ve bu da iş yerinde verimlilik ve bağlılık oranlarını yükseltir.



ANTİK YERALTI ŞEHİRLERİNDE BİYOLOJİK KONTAMİNASYON



İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ (ŞAFİQULLAH HEMAT) | SANAT TARİHİ (BÜŞRA PELEN) |
TIBBİ LABORATUVAR (HÜSEYİN ŞEVİRAN - YEŞİM TUANNA MUTLU)

1. SENARYO ÖZETİ

Mersin'in Tarsus ilçesinde yapılan kazı çalışması sırasında eski bir yeraltı kentinin kalıntıları ortaya çıkmıştır. Bu alanı incelemek üzere bir inşaat mühendisi, bir sanat tarihçisi ve iki tıbbi laboratuvar uzmanından oluşan bir ekip görevlendirilmiştir.

Ekip, keşfin heyecanıyla sahaya hızlıca girerek detaylı bir güvenlik planı yapmadan çalışmaya başlamıştır. Sonuç olarak üç farklı iş kazası meydana gelmiştir: inşaat mühendisi yüksekten düşerek, sanat tarihçisi gözünden yaralanarak ve laboratuvar çalışanı kimyasal yanık geçirerek zarar görmüştür.

2. TEHLİKE SINIFI TESPİTİ

6331 sayılı kanunun 9. maddesine göre, bu senaryoda yer alan faaliyetler aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır:

Faaliyet Alanı	Tehlike Sınıfı	Gerekçe	Kanuni Dayanak
Yeraltı Kazı / İnşaat İncelemesi	ÇOK TEHLİKELİ	İnşaat ve kazı faaliyetleri her	Madde 9 – Tehlike sınıfının
Sanat Tarihi İncelemesi (Saha)	ÇOK TEHLİKELİ	Yeraltı yapısında, çökme ve düşme	Madde 9 – Yapılan asli iş dikkate alınır
Laboratuvar Çalışması	TEHLİKELİ	Kimyasal maddelerle	Madde 9 – Kimyasal madde



Not: Saha çalışması yeraltında, kazı ortamında gerçekleştirildiğinden, sanat tarihçisi dahil tüm saha personeli “Çok Tehlikeli” sınıf kapsamında değerlendirilmektedir. 6331 sayılı kanunun 9. maddesinin 2. fıkrasına göre, tehlike sınıfının tespitinde o işyerinde yapılan asli iş dikkate alınır.

3. GENEL (ORTAK) HATALAR VE İHLALLER

3.1 Risk Değerlendirmesi Yapılmaması

Ekip sahaya girmeden önce hiçbir risk değerlendirmesi yapılmamıştır. Bu durum, 6331 sayılı kanunun 10. maddesine açıkça aykırıdır.

Madde 10/1: “İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür.”

Madde 25/1’e göre, çok tehlikeli sınıfta yer alan yapı işlerinde risk değerlendirmesi yapılmamış olması durumunda iş durdurulur.



3.2 Acil Durum Planı

Hazırlanmaması

Yeraltı kenti gibi yüksek riskli bir ortamda acil durum planı hazırlanmamıştır. Bu durum 6331 sayılı kanunun 11. ve 12. maddelerine aykırıdır.

Madde 11/1(b): “İşveren, acil durum planlarını hazırlar.”



3.3 İSG Eğitimi Verilmemesi

Ekip üyelerine sahaya özel İSG eğitimi verilmeden çalışmaya başlanmıştır. 6331 sayılı kanunun 17. maddesine aykırıdır.

Madde 17/1: “İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlar. Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce verilir.”

Ayrıca çok tehlikeli sınıfta en az 16 saat eğitim verilmesi ve yılda bir yenilenmesi zorunludur.

3.4 İş Güvenliği Uzmanı ve İşyeri Hekimi Bulundurulmaması

Sahada iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmemiştir. Bu durum 6331 sayılı kanunun 6. maddesine aykırıdır.

Madde 6/1(a): İşveren, çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirmekle yükümlüdür. Çok tehlikeli sınıfta (A) sınıfı uzman gereklidir.

3.5 Sağlık Gözetimi Yapılmaması

Saha çalışanlarına işe giriş sağlık muayenesi yapılmamıştır. Madde 15/1(b): İşe girişlerde sağlık muayenesi zorunludur.

Madde 15/2: Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz.

3.6 İş Kazası Bildirim Yükümlülüğü

Yaşanan üç kaza da iş kazası niteliğindedir. 6331 sayılı kanunun 14. maddesine göre, iş kazaları kazadan sonraki üç iş günü içinde SGK'ya bildirilmelidir.



4 . İNŞAAT MÜHENDİSİ

4.1 Yaşanan Olay

Mühendis, yapının sağlamlığını kontrol etmek için eski duvara detaylı kontrol yapmadan dokunarak inceleme yapmış, zemindeki dengesiz taşlara dikkat etmeden ilerlemiş, dengesini kaybederek 2-3 metre yükseklikten düşerek yaralanmıştır. Emniyet ekipmanı ve alan güvenliği bulunmamaktadır.



4.2 Tespit Edilen Hatalar

No	Hata / İhlal	Kaza Türü	Kanuni Dayanak
1	Emniyet kemeri kullanmadan yüksekte çalışma	Yüksekten düşme	Madde 4 – İşverenin genel yükümlülüğü; Madde 19 – Çalışanın
2	Baret (koruyucu kask) takmadan çalışma	Malzeme düşmesi riski	Madde 4/1(a); KKD Yönetmeliği
3	Çelik burunlu ayakkabı giymeden çalışma	Ayak yaralanması riski	Madde 4/1(a); Madde 19/2(b)
4	Maske kullanmadan tozlu ortamda çalışma	Meslek hastalığı riski	Madde 5/1(g) – Toplu ve kişisel korunma
5	Duvara detaylı kontrol yapmadan dokunma	Güvensiz davranış	Madde 19/1 – Diğer çalışanları tehlikeye
6	Zeminin önceden kontrol edilmemesi	Güvensiz koşul	Madde 10 – Risk değerlendirmesi

4.3 Alınması Gereken Önlemler (Risk Kontrol Hiyerarşisi)

No	Kontrol Yöntemi	İnşaat Mühendisi İçin Uygulanacak Önlem
1	Eliminasyon	Yapısal açıdan çok riskli bölgelere giriş tamamen yasaklanmalı; çökme riski yüksek alanlar kapatılmalıdır.
2	Substitüsyon	Manuel duvar kontrolü yerine, uzaktan algılama cihazları (georadar, ultrasonik test cihazı) kullanılmalı; doğrudan temas yerine görsel inceleme yöntemleri tercih edilmelidir.
3	Mühendislik Önlemleri	İksa (destek) sistemi kurulmalı; korkuluk ve bariyer sistemleri tesis edilmeli; sabit aydınlatma sağlanmalı; düşme riski olan yüksekliklere yaşam hattı (lifeline) çekilmelidir.
4	Yönetimsel Önlemler	Sahaya girmeden önce detaylı risk değerlendirmesi yapılmalı; çalışma izin sistemi (iş izni) uygulanmalı; günlük güvenlik brifingleri verilmeli; uyarı levhaları konulmalıdır.
5	KKD Kullanımı	Baret (koruyucu kask), paraşüt tipi emniyet kemeri, çelik burunlu ayakkabı, toz maskesi/gaz maskesi, reflektörlü yelek, iş eldiveni, kafa lambası



Göresellerde güvenli ve güvensiz çalışma koşulları karşılaştırılmıştır. İlk görselde KKD kullanılmadan riskli bir çalışma görülürken ikinci görselde uygun ekipman ve düzenli iskeleyle güvenli çalışma sağlanmıştır.

İnşaat mühendisleri için İSG kurallarına uymak iş kazalarını önlemek açısından büyük önem taşır.



5. SANAT TARİHÇİSİ

5.1 Yaşanan Olay

Sanat tarihçisi, duvar üzerindeki eski yazıları ve taş işlemlerini incelemek isterken gevşek görünen bir taşa müdahale etmiştir. Koruyucu gözlük kullanmadan çalıştığı için taş parçası kırılıp sıçrayarak gözüne isabet etmiş, aynı anda küçük parçalar eline zarar vermiştir.



5.2 Tespit Edilen Hatalar

No	Hata / İhlal	Kaza Türü	Kanuni Dayanak
1	Koruyucu gözlük kullanmaması	Göz yaralanması	Madde 19/2(b) – KKD'yi doğru kullanmak
2	İş eldiveni kullanmaması	El yaralanması	Madde 19/2(b); Madde 4/1(a)
3	Gevşek taşa kontrolsüz müdahale etmesi	Güvensiz davranış	Madde 19/1 – Kendini ve başkalarını tehlikeye düşürmeme
4	Baret takmadan yeraltında çalışma	Baş yaralanması riski	Madde 4/1(a) – KKD sağlanması
5	Maske kullanmadan tozlu ortamda çalışma	Solunum riski	Madde 5/1(g) – Kişisel korunma
6	Yeterli İSG eğitimi almamış olması	Bilinçsizlik	Madde 17/3 – Mesleki eğitim zorunluluğu

5.3 Alınması Gereken Önlemler (Risk Kontrol Hiyerarşisi)

No	Kontrol Yöntemi	Sanat Tarihçisi İçin Uygulanacak Önlem
1	Eliminasyon	Gevşek taşlara doğrudan teması tamamen yasaklamak; risk oluşturan alanları girişe kapatmak.
2	Substitüsyon	Yakın temas yerine yüksek çözünürlüklü kamera, fotoğraf ve 3D tarama teknolojisi kullanmak; dokunmadan inceleme yöntemlerini tercih etmek.
3	Mühendislik Önlemleri	Gevşek bölgeleri koruyucu bariyerlerle çevrelemek; sabit aydınlatma sistemi kurmak; toz çekme/havalandırma sistemi tesis etmek.
4	Yönetimsel Önlemler	Sahaya giriş öncesi İSG eğitimi (en az 16 saat); çalışma izin sistemi uygulamak; uyarı levhaları yerleştirmek; gevşek yapılar hakkında bilgilendirme yapmak.
5	KKD Kullanımı	Koruyucu gözlük (zorunlu), iş eldiveni, baret, toz maskesi, çelik burunlu ayakkabı, reflektörlü yelek.



Görsellerde tarihi eserler üzerinde bilinçli ve bilinçsiz müdahaleler karşılaştırılmıştır. İlk görselde koruma kurallarına uyulmadan yapılan uygulama esere ve kişiye zarar verebilecek niteliktedir. İkinci görselde ise uygun ekipman ve yöntemlerle eserin korunmasına özen gösterilerek çalışma yapılmaktadır



6. TIBBİ LABORATUVAR UZMANLARI

6.1 Yaşanan Olay

Sahadan alınan numuneler düzgün etiketlenmeden ve korunmadan laboratuvara taşınmıştır. Laboratuvarında bir çalışan, numuneyi incelemek için kimyasal madde kullanırken eldiven ve gözlük kullanmamış, kimyasalı ölçmeden doğrudan dökmüştür. Reaksiyon oluşmuş ve kimyasal sıçrayarak ellerine ve yüzüne zarar vermiştir. Yanındaki diğer çalışan yanlış müdahale etmiştir.



6.2 Tespit Edilen Hatalar

No	Hata / İhlal	Kaza Türü	Kanuni Dayanak
1	Eldiven kullanmadan kimyasal madde ile çalışma	Kimyasal yanık	Madde 19/2(b) – KKD'yi doğru kullanmak
2	Koruyucu gözlük kullanmaması	Yüz/göz yaralanması	Madde 4/1(a) – İşverenin KKD sağlama yük.
3	Kimyasalı ölçmeden doğrudan dökme	Güvensiz davranış	Madde 19/2(a) – Kurallara uygun kullanım
4	Numunelerin etiketlenmeden/korunmadan taşınması	Kontaminasyon ve kaza riski	Madde 10 – Risk değerlendirmesi; Madde 4/1(a)
5	Acil durumda yanlış müdahale edilmesi	Olayın ağırlaşması	Madde 11/1(c) – Acil durum eğitimi; Madde 17
6	MSDS (Güvenlik Bilgi Formu) olmadan kimyasal kullanımı	Bilinçsiz çalışma	Madde 16 – Çalışanların bilgilendirilmesi

6.3 Alınması Gereken Önlemler (Risk Kontrol Hiyerarşisi)

No	Kontrol Yöntemi	Laboratuvar Çalışanları İçin Uygulanacak Önlem
1	Eliminasyon	Mümkünse tehlikeli kimyasal kullanımını ortadan kaldırmak; otomatik analiz cihazlarıyla kimyasal temasını sıfırlamak.
2	Substitüsyon	Tehlikeli kimyasalları daha az tehlikeli alternatiflerle değiştirmek; konsantre kimyasallar yerine hazır solüsyonlar kullanmak.
3	Mühendislik Önlemleri	Çeker ocak altında çalışmak; göz yıkama istasyonu ve acil duş sistemi kurmak; sıçrama koruyucu bariyerler tesis etmek; havalandırma sistemi sağlamak.
4	Yönetimsel Önlemler	Kimyasal kullanım prosedürleri yazılı hazırlanmalı; MSDS (Güvenlik Bilgi Formu) her kimyasal için bulundurulmalı; numune etiketleme ve taşıma prosedürü oluşturulmalı; acil müdahale eğitimi verilmelidir.
5	KKD Kullanımı	Kimyasala dayanıklı iş eldiveni (zorunlu), koruyucu gözlük/yüz siperi (zorunlu), laboratuvar önlüğü, toz/gaz maskesi (gerektiğinde), kapalı ayakkabı.



Görsellerde laboratuvarlarda güvenli ve güvensiz çalışma koşulları karşılaştırılmıştır. İlk görselde koruyucu ekipman kullanılmadan yapılan çalışma risk oluştururken ikinci görselde maske eldiven ve uygun ekipman ile güvenli çalışma sağlanmıştır. Laboratuvar ortamında İSG kurallarına uymak sağlık ve güvenlik açısından büyük önem taşır.



7. ZORUNLU KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM (KKD) TABLOSU

Aşağıdaki tabloda her meslek grubu için zorunlu KKD'ler belirtilmiştir. KKD'ler CE işaretli olmalı, kişiye uygun beden ölçüsünde olmalı ve işveren tarafından ücretsiz temin edilmelidir (Madde 4/1(a), Madde 19/2(b)).

KKD Türü	İnşaat Mühendisi	Sanat Tarihçisi	Lab. Çalışanları
Baret (Koruyucu Kask)	ZORUNLU	ZORUNLU	Gerekli Değil
Emniyet Kemer	ZORUNLU	Gerektiğinde	Gerekli Değil
Koruyucu Gözlük	ZORUNLU	ZORUNLU	ZORUNLU
Çelik Burunlu Ayakkabı	ZORUNLU	ZORUNLU	Kapalı Ayakkabı
Reflektörlü Yelek	ZORUNLU	ZORUNLU	Gerekli Değil
Toz Maskesi / Gaz Maskesi	ZORUNLU	ZORUNLU	Gerektiğinde
İş Eldiveni	ZORUNLU	ZORUNLU	ZORUNLU (Kimyasal)
Kulaklık / Kulak Tıkacı	Gerektiğinde	Gerektiğinde	Gerekli Değil
Laboratuvar Önlüğü	Gerekli Değil	Gerekli Değil	ZORUNLU
Yüz Siperi	Gerektiğinde	Gerektiğinde	ZORUNLU

8. EĞİTİM GEREKSİNİMLERİ

6331 sayılı kanunun 17. maddesine göre, aşağıdaki eğitimler verilmeliydi:

Eğitim Konusu	Saha Ekibi (Saha)	Lab. Çalışanları	Süre / Sıklık
Genel İSG kuralları ve mevzuat	✓	✓	16 saat (saha) / 12 saat (lab)
İş kazaları ve meslek hastalıkları	✓	✓	Yılda bir (saha) / 2 yılda bir (lab)
KKD kullanımı	✓	✓	İşe başlamadan önce
Risk değerlendirmesi	✓	✓	İşe başlamadan önce
Acil durum prosedürleri	✓	✓	İşe başlamadan önce
İlk yardım bilgisi	✓	✓	Tatbikatlı
Kimyasal güvenlik (MSDS)	—	✓	Kimyasal kullanım öncesi
Kapalı alan çalışması	✓	—	İşe başlamadan önce
Yüksekte çalışma	✓	—	İşe başlamadan önce

9. GELECEKTE İŞE DOĞRU BAŞLAMA PROSEDÜRÜ

Bu senaryodaki kazaların önlenmesi için, gelecekte benzer bir çalışma başlatılmadan önce aşağıdaki adımların sırasıyla uygulanması gerekmektedir:

Adım 1: İş Güvenliği Uzmanı ve İşyeri Hekimi Görevlendirme

- Çok tehlikeli sınıf için (A) sınıfı iş güvenliği uzmanı atanmalıdır (Madde 8/5).
- İşyeri hekimi görevlendirilmelidir (Madde 6/1(a)).

Adım 2: Risk Değerlendirmesi (Madde 10)

- Tehlikelerin belirlenmesi: Yeraltı yapısı, çökme, düşme, toz, hava kalitesi, kimyasal riskler.
- Risklerin değerlendirilmesi: Olasılık x Şiddet matrisi ile derecelendirme.
- Kontrol önlemlerinin belirlenmesi: Risk kontrol hiyerarşisine göre.
- Önlemlerin uygulanması ve izlenmesi.

Adım 3: Acil Durum Planı Hazırlama (Madde 11-12)

- Olası acil durumların belirlenmesi (çökme, yangın, kimyasal sızıntı, vb.).
- Tahliye yolları ve toplanma alanlarının belirlenmesi.
- Söndürme, kurtarma, ilk yardım ekiplerinin görevlendirilmesi.
- Haberleşme ve alarm sistemlerinin kurulması.
- Düzenli tatbikat planlanması.

Adım 4: İSG Eğitimlerinin Verilmesi (Madde 17)

- Saha ekibi için en az 16 saat İSG eğitimi (çok tehlikeli sınıf).
- Laboratuvar çalışanları için en az 12 saat İSG eğitimi (tehlikeli sınıf).
- Eğitim konuları: KKD kullanımı, risk değerlendirme, acil durum, ilk yardım, kapalı alan, kimyasal güvenlik.
- Eğitim belgeleri düzenlenmeli ve saklanmalıdır.

Adım 5: Sağlık Gözetimi (Madde 15)

- Tüm çalışanların işe giriş sağlık muayeneleri yapılmalıdır.
- Sağlık raporu alınmadan işe başlatılmamalıdır (Madde 15/2).

Adım 6: KKD Temini ve Dağıtımı (Madde 4/1(a))

- CE işaretli, kişiye uygun KKD'ler ücretsiz temin edilmelidir.
- Her meslek grubuna özel KKD listesi hazırlanmalıdır (Bölüm 7'deki tabloya bakınız).
- KKD kullanım eğitimi verilmelidir.



9. GELECEKTE İŞE DOĞRU BAŞLAMA PROSEDÜRÜ

Bu senaryodaki kazaların önlenmesi için, gelecekte benzer bir çalışma başlatılmadan önce aşağıdaki adımların sırasıyla uygulanması gerekmektedir:

Adım 1: İş Güvenliği Uzmanı ve İşyeri Hekimi Görevlendirme

- Çok tehlikeli sınıf için (A) sınıfı iş güvenliği uzmanı atanmalıdır (Madde 8/5).
- İşyeri hekimi görevlendirilmelidir (Madde 6/1(a)).

Adım 2: Risk Değerlendirmesi (Madde 10)

- Tehlikelerin belirlenmesi: Yeraltı yapısı, çökme, düşme, toz, hava kalitesi, kimyasal riskler.
- Risklerin değerlendirilmesi: Olasılık x Şiddet matrisi ile derecelendirme.
- Kontrol önlemlerinin belirlenmesi: Risk kontrol hiyerarşisine göre.
- Önlemlerin uygulanması ve izlenmesi.

Adım 3: Acil Durum Planı Hazırlama (Madde 11-12)

- Olası acil durumların belirlenmesi (çökme, yangın, kimyasal sızıntı, vb.).
- Tahliye yolları ve toplanma alanlarının belirlenmesi.
- Söndürme, kurtarma, ilk yardım ekiplerinin görevlendirilmesi.
- Haberleşme ve alarm sistemlerinin kurulması.
- Düzenli tatbikat planlanması.

Adım 4: İSG Eğitimlerinin Verilmesi (Madde 17)

- Saha ekibi için en az 16 saat İSG eğitimi (çok tehlikeli sınıf).
- Laboratuvar çalışanları için en az 12 saat İSG eğitimi (tehlikeli sınıf).
- Eğitim konuları: KKD kullanımı, risk değerlendirmesi, acil durum, ilk yardım, kapalı alan, kimyasal güvenlik.
- Eğitim belgeleri düzenlenmeli ve saklanmalıdır.

Adım 5: Sağlık Gözetimi (Madde 15)

- Tüm çalışanların işe giriş sağlık muayeneleri yapılmalıdır.
- Sağlık raporu alınmadan işe başlatılmamalıdır (Madde 15/2).

Adım 6: KKD Temini ve Dağıtımı (Madde 4/1(a))

- CE işaretli, kişiye uygun KKD'ler ücretsiz temin edilmelidir.
- Her meslek grubuna özel KKD listesi hazırlanmalıdır (Bölüm 7'deki tabloya bakınız).
- KKD kullanım eğitimi verilmelidir.



Adım 7: İş İzin Sistemi ve Güvenlik İşaretleri

- Kapalı alan çalışması, yüksekte çalışma için özel iş izinleri düzenlenmeli.
- Yasaklama (kırmızı), uyarı (sarı), zorunluluk (mavi) ve bilgilendirme (yeşil) işaretleri yerleştirilmeli.

Adım 8: İlk Yardımcı Görevlendirme

- Çok tehlikeli işyerlerinde her 10 çalışan için 1 ilk yardımcı görevlendirilmelidir.
- İlk yardım malzemeleri hazır bulundurulmalıdır.

10. İHLAL EDİLEN KANUN MADDELERİ ÖZET TABLOSU

Aşağıdaki tabloda senaryoda ihlal edilen 6331 sayılı kanun maddeleri özetlenmiştir:

Madde	Konu	Senaryodaki İhlal
Madde 4	İşverenin genel yükümlülüğü	Gerekli tedbirler alınmamış, KKD sağlanmamış
Madde 5	Risklerden korunma ilkeleri	Risk kontrol hiyerarşisi uygulanmamış
Madde 6	İSG hizmetleri	İş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmemiş
Madde 10	Risk değerlendirmesi	Hiçbir risk değerlendirmesi yapılmamış
Madde 11	Acil durum planları	Acil durum planı hazırlanmamış
Madde 14	İş kazası bildirimi	İş kazalarının SGK'ya bildirim yükümlülüğü
Madde 15	Sağlık gözetimi	İşe giriş muayenesi yapılmamış
Madde 16	Çalışanların bilgilendirilmesi	Riskler hakkında bilgilendirme yapılmamış
Madde 17	Çalışanların eğitimi	İSG eğitimi verilmemiş
Madde 19	Çalışanların yükümlülükleri	KKD kullanılmamış, güvensiz davranışlar sergilenmiş
Madde 25	İşin durdurulması	Çok tehlikeli işte risk değerlendirmesi olmadan çalışma

11. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Tarsus Yeraltı Kenti İncelemesi senaryosu, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uyulmadığında ne tür sonuçların ortaya çıkabileceğini açıkça göstermektedir. Üç farklı disiplinden (inşaat mühendisliği, sanat tarihi, tıbbi laboratuvar) gelen ekip üyelerinin tamamı farklı türlerde iş kazalarına maruz kalmıştır. Bu kazaların ortak nedeni, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun temel gerekliliklerinin yerine getirilmemesidir. Risk değerlendirmesi yapılmaması, acil durum planı hazırlanmaması, İSG eğitimi verilmemesi ve kişisel koruyucu donanımların kullanılmaması bu kazaların kök nedenlerini oluşturmaktadır.



Özellikle şu hususlar vurgulanmalıdır:

- Yeraltı kazı alanı “Çok Tehlikeli” sınıfta olup, tüm İSG önlemleri en üst düzeyde uygulanmalıdır.
- Risk kontrol hiyerarşisinde öncelikle eliminasyon ve substitüsyon yöntemleri denenmelidir; KKD son çare olarak değerlendirilmelidir.
- Farklı disiplinlerden gelen çalışanların tamamına, yapılacak işe özgü İSG eğitimi verilmelidir.
- Her üç kaza da önlenabilir nitelikteydi ve doğru önlemler alınsaydı hiçbirisi yaşanmayacaktı.



EVDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

SAĞLIKLI VE GÜVENLİ BİR YUVA
İÇİN REHBER



HASAN BASRİ KUŞCU - FATMA YAŞAR - EZGİ CANSIN GÜMÜŞOĞLU - MURSAL MEHRABİAN -
EDA DİLA TURAN - YILMAZ ÇAY

EVDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ



"Evimiz en güvenli sığınağımız olsa da, görünmez risklerin barındığı BİR yerdir. İş güvenliği disiplini sadece iş yerinde değil, evde de uygulamak; sevdiklerimizi ve geleceğimizi korumanın ilk adımıdır. Herkes tehlikelerle karşılaşmadan önce önlem alma bilincini eve taşınmalıdır.

Mutfakta Güvenliğin Temelleri:

Mutfak, kesici aletlerden sıcak yüzeylere kadar pek çok riskin bir arada bulunduğu bir alandır. Bıçakların doğru kullanımı ve ocak güvenliği gibi basit görünen önlemler, ciddi ev kazalarının önüne geçmek için hayati önem taşır.

Ev Eşyalarında Bilinçli Kullanım:

Elektrikli ev aletlerinden mobilyalara kadar her eşyanın kullanım kılavuzuna uygun şekilde değerlendirilmesi gerekir. Hatalı priz kullanımı veya sabitlenmemiş ağır mobilyalar, yaşam alanında her an karşılaşılabilecek görünmez tehlikeler yaratabilir.

Ev Temizliğinde Sağlık ve Güvenlik:

Temizlik sırasında kullanılan kimyasal maddelerin birbirine karıştırılmaması ve ortamın yeterince havalandırılması solunum yolları için kritiktir. Ayrıca, ıslak zeminlerde kayma riskine karşı dikkatli olmak ve uygun koruyucu ekipman kullanmak kişisel güvenliğin temelidir.

Sürdürülebilir Bir Güvenlik

Kültürü: Evde iş sağlığı ve güvenliği, sadece fiziksel önlemlerle değil, bu bilincin bir alışkanlık haline gelmesiyle sağlanır. Tehlikeleri henüz ortaya çıkmadan öngörmek ve aile bireyleriyle paylaşmak, evi gerçek anlamda güvenli bir yuva yapar.

'EVLERDE SÜRDÜRÜLEBİLİR GÜVENLİK KÜLTÜRÜ: GÜNDELİK ALIŞKANLIKLARLA GÜVENLİ BİR YAŞAM'

SÜREKLİ İYİLEŞTİRME VE RİSK FARKINDALIĞI



KAPI
KİLİDİ

GAZ
KONTROL

YANGIN
PLANI

AİLECE KATILIM VE SORUMLULUK



EĞİTİM, İLETİŞİM VE PAYLAŞIM



EĞİTİM, İLETİŞİM VE PAYLAŞIM



Evde Fiziksel Güvenlik Önlemleri

Sürdürülebilir bir kültür, sağlam bir fiziksel altyapı ile desteklenmelidir:

ELEKTRİK GÜVENLİĞİ



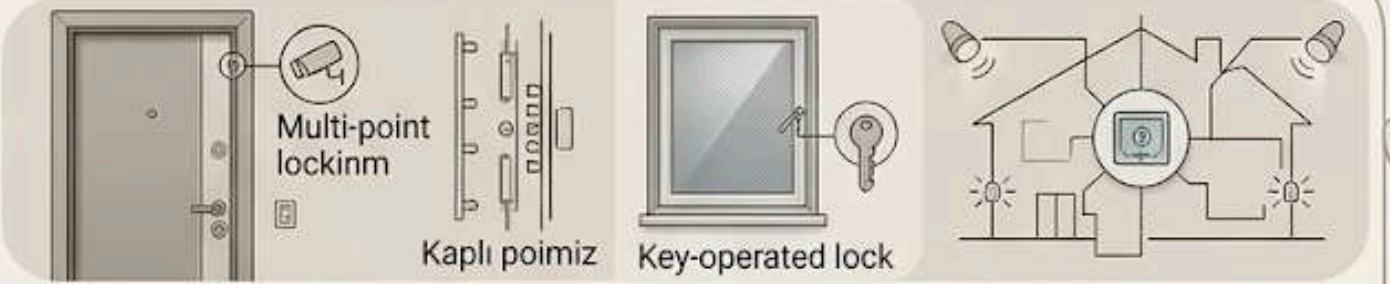
YANGIN GÜVENLİĞİ

YANGIN GÜVENLİĞİ



Yangın alarm sistemleri ve söndürme ekipmanlarının bulundurulması, düzenli kontrolü.

FİZİKSEL GÜVENLİK



Güçlendirilmiş kapı ve pencereler, çevre aydınlatması ve alarm sistemleri.

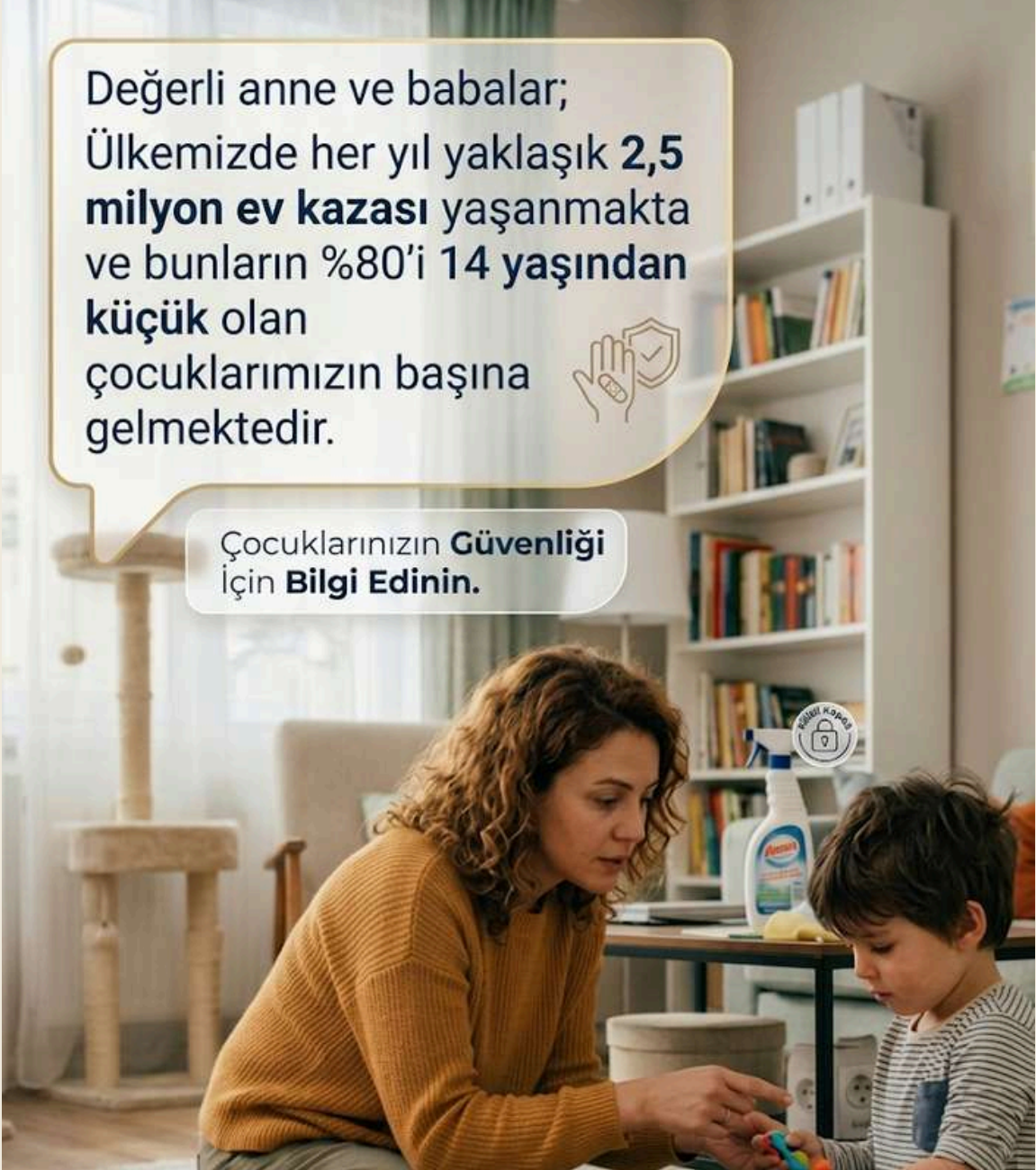
ÇOCUK GÜVENLİĞİ



Değerli anne ve babalar;
Ülkemizde her yıl yaklaşık **2,5 milyon ev kazası** yaşanmakta ve bunların %80'i **14 yaşından küçük** olan çocuklarımızın başına gelmektedir.



Çocuklarınızın **Güvenliği**
için **Bilgi Edinin.**



EVLERDE ÇOCUKLARIMIZA YÖNELİK GENEL SAĞLIK VE GÜVENLİK ÖNLEMLERİ

1

Kaynayan su bulunan kaplara çocuklarınızın erişimine karşı önlem alın.

Tava ve tencereleri mutfak tezgahının/ocağın kenarlarından uzağına yerleştirin.



2

Çocukların açık pencerelerden uzak durmalarını sağlayın.

Çocukların mobilyaları pencerelere ulaşmak için basamak olarak kullanmalarını engelleyecek.



3

Mobilyaların sabitlenmiş, dengeli ve devrilmeyecek şekilde olmalarını sağlayın.

Evde mobilya veya zeminde yer alan sivri kısımlarda çarpmaya karşı önlem alın.



EVLERDE ÇOCUKLARIMIZA YÖNELİK GENEL SAĞLIK VE GÜVENLİK ÖNLEMLERİ

4

BANYO VE TEMİZLİK ÜRÜNLERİNİ ÇOCUKLARIN ERİŞEMEYECEĞİ, KİLİTLİ ALANLARDA MUHAFAZA EDİN.

BULAŞIK VE ÇAMAŞIR MAKİNESİ TABLETLERİNİ DE KİLİTLEYİN.



5



AÇIKTA ELEKTRİK KABLOSU VEYA PRİZ BULUNDURMAYIN, KORUYUCU KAPAKLAR KULLANIN.

MÜMKÜNSE SİVRİ KÖŞELERE KORUYUCU TAKIN.



6

KÜÇÜK VE YUTULABİLİR PARÇALI OYUNCAKLARI (DÜĞMELER, BİLYELER VB.) ÇOCUKLARDAN UZAK TUTUN.

OYUNCAKLARI UYGUN YAŞ GRUBU İÇİN SEÇİN.



MUTFAK EŞYALARININ GÜVENLİ KULLANIMI: BİLİNÇLİ TÜKETİM VE ÖNLEM REHBERİ

Mutfak, günlük yaşamın en aktif kullanılan alanlarından biridir. Ancak kesici aletler, elektrikli cihazlar ve yüksek ısı kaynakları nedeniyle ciddi kazalara da açıktır. Araştırmalar, ev kazalarının önemli bir kısmının mutfakta gerçekleştiğini göstermektedir. Bu nedenle mutfak eşyalarının bilinçli ve güvenli kullanımı büyük önem taşır.

Bilinçsiz Kullanımın Yaygın Örnekleri

Kesici ve Delici Aletlerin Yanlış Kullanımı

- Bıçakların körleşmesine rağmen kullanılmaya devam edilmesi
- Kesme işlemlerinde uygun zemin kullanılmaması
- Bıçakların gelişi güzel çekmecelerde saklanması

Elektrikli Mutfak Aletlerinde Hatalar

- Islak elle priz veya cihazlara dokunulması
- Kabloların hasarlı olmasına rağmen kullanılmaya devam edilmesi
- Cihazların kullanım kılavuzu okunmadan çalıştırılması

Yanıcı ve Sıcak Yüzeylerle İlgili Riskler

- Ocak açıkken kontrolsüz bırakılması
- Tencere saplarının dışa dönük olması
- Fırın ve ocak çevresinde yanıcı maddelerin bulundurulması

Bilinçsiz Kullanımın Doğurabileceği Sonuçlar

- Kesikler ve ciddi yaralanmalar
- Elektrik çarpması riski
- Yangın ve yanık vakaları
- Gıda zehirlenmeleri
- Uzun vadede sağlık problemleri

EV MUTFAĞINDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

GÜVENLİ MUTFAK, SAĞLIKLI AİLE



1 YANGIN TEHLİKESİ



Alev alma

✗ YAĞ YANGININA DİKKAT!
Yangın söndürücü bulundurun.

2 KAYMA VE DÜŞME



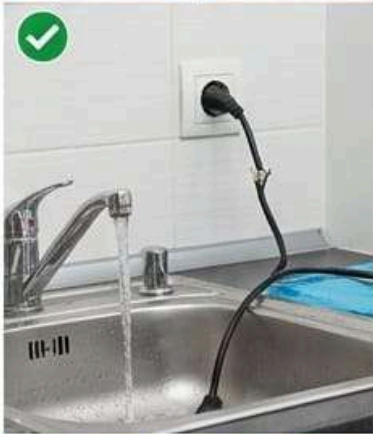
✓ ISLAK ZEMİNİ HEMEN TEMİZLEYİN!
Kaydırmaz paspas kullanın.

3 KESİLME VE YARALANMA



✗ KESKİN BİÇAKLARI
DİKKATLİ KULLANIN!
✓ Kesme tahtası ve
koruyucu eldiven
tercih edin.

4 ELEKTRİK ÇARPMASI



✗ HASARLI KABLOLARI
DEĞİŞTİRİN!
✓ Islak elle elektrikli
aletlere dokunmayın.



SICAK /ZEY VE YANIKLAR



✗ OCAK VE FIRINA
DİKKAT EDİN!
✓ Tencere saplarını içe çevirin,
fırın eldiveni kullanın.



MUTFAĞINIZI GÜVENLİ HALE GETİRİN

EV EŞYALARININ BİLİNÇSİZ KULLANIMI

Ev kazalarının en yaygın nedenlerinden biridir. Yanlış kullanım elektrik çarpması, yangın, zehirlenme, yanık ve düşme gibi riskleri artırırken, bilinçli yaklaşımlar bu tehlikeleri büyük ölçüde önleyebilir.

Genel Bilinçsiz Kullanım ve Riskler

- Kullanım kılavuzunun okunmaması
- Cihazların talimat dışı çalıştırılması
- Bakımın ihmal edilmesi
- Aşırı yükleme



Örneğin, küçük ev aletleri (ütü, tost makinesi, saç kurutma makinesi) dikkatsizce bırakıldığında aşırı ısınmadan kaynaklı yangın riski artar.

Çözüm Önerileri:

- Her cihazın kullanım kılavuzunu dikkatlice okuyun ve talimatlara uyun.
- Cihazları satın alırken CE, UL, ETL veya CSA gibi bağımsız test onaylı ürünleri tercih edin.
- Kullanılmayan elektrikli aletlerin fişini prizden çekin; bu, kazara açılma, aşırı ısınma ve enerji israfını önler.
- Evde yangın söndürücü (ABC veya CO₂ tipi), ilk yardım kiti ve gaz/CO dedektörü bulundurun.



EVDE GÜVENLİK ÖNCELİĞİMİZ!

EV EŞYALARININ BİLİNÇSİZ KULLANIMI
KAZALARA DAVETİYE ÇIKARIR!

ELEKTRİK ÇARPMASI & YANGIN

Prizleri aşırı yüklemeyin!
Hasarlı kabloları kullanmayın.



ELEKTRİK ÇARPMASI & YANGIN

Prizleri aşırı yüklemeyin!
Hasarlı kabloları
kullanmayın.

ZEHİRLENME & KİMYASAL KAZALAR

Kimyasalları karıştırmayın!
Etiketleri mutlaka okuyun.



ZEHİRLENME & KİMYASAL KAZALAR

Kimyasalları karıştırmayın!
Etiketleri mutlaka okuyun.

YANIKLAR & SICAK TEMAS

Sıcak yüzeylere dikkat edin!
Dikkatsizlik yanıklara yol açar.



YANIKLAR & SICAK TEMAS

Sıcak yüzeylere dikkat edin!
Dikkatsizlik yanıklara
yol açar.

DİKKATSİZLİK SİZİ VE SEVDİKLERİNİZİ RİSKE ATAR!



Hasarlı prizleri
tamir ettirin.



Kimyasalları
kilitleyin.



Ütüyü açık
bırakmayın.



Yanıcı maddeleri
uzak tutun.



Kazalara karşı
hazırlıklı olun.

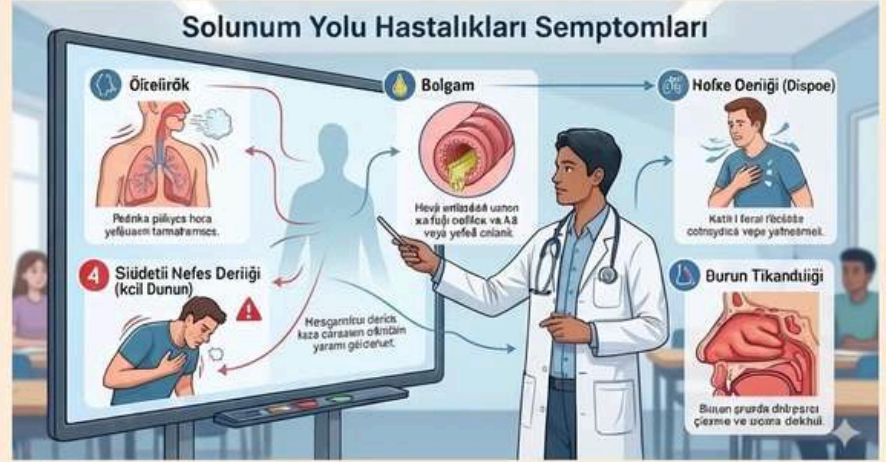
TEMİZLİK MALZEMELERİ

Kimyasallar: Doğal halde bulunan veya üretilen ya da herhangi bir işlem sırasında ortaya çıkan, her türlü element, bileşik veya karışım olarak tanımlanmaktadır.



Evde kullanılan temizleyici maddeler:
Beyazlatıcı, Dezenfektan,
Deterjanlar, Pestisitler, Çamaşır suyu.

Yanlış ve karıştırılarak kullanıldığı zaman solunum hastalıklarına yol açar.



EVDE KİMYASAL MADDELERİN KULLANIMI: RİSKLER, TEHLİKELER VE ÇÖZÜM YOLLARI

RİSKLER VE TEHLİKELER



ÇÖZÜM YOLLARI



DİKKAT VE BİLGİ, GÜVENLİK GETİRİR

GÜVENLİ BİR GELECEK EVDEN BAŞLAR

Kılavuz boyunca incelediğimiz tüm önlemler, sadece fiziksel birer kural değil; sevdiklerimizi koruyan birer yaşam alışkanlığıdır. Unutmayın, evimiz en güvenli sığınağımız olsa da, ancak biz bilinçli olduğumuz sürece öyledir.



Unutulmaması Gereken Altın Kurallar:

Önleyici Yaklaşım: Tehlikeleri henüz ortaya çıkmadan öngörmek ve aile bireyleriyle paylaşmak güvenliğin temelidir.

Bilinçli Kullanım: Elektrikli aletlerden mutfak gereçlerine kadar her eşyayı mutlaka kullanım kılavuzuna uygun şekilde kullanın.

Çocuklar İçin Ekstra Hassasiyet: Ülkemizde her yıl yaşanan 2,5 milyon ev kazasının %80'inin çocukların başına geldiğini unutmayın. Kimyasalları kilitli dolaplarda, çocukların ulaşamayacağı yerlerde saklayın.

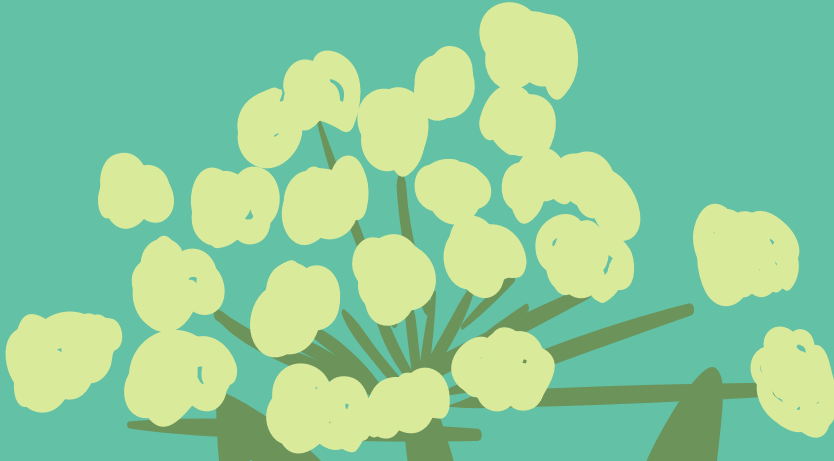
Acil Durum Hazırlığı: Evinizde mutlaka çalışan bir yangın dedektörü, uygun tipte bir yangın söndürücü ve eksiksiz bir ilk yardım çantası bulundurun.

Güvenlik Bir Kültürdür

Evde iş sağlığı ve güvenliği, sadece ekipmanlarla değil, bu bilincin bir sürdürülebilir kültür haline gelmesiyle sağlanır. Hataları suçlamadan konuşmak, ailece sorumluluk almak ve düzenli kontroller yapmak bizi risklere karşı daima bir adım önde tutar.



*Geleceğin Güvenli
Adımları*



**ÇOCUKLAR
İÇİN İSG.
REHBERİ**



NEDEN BU KİTAPÇIGA İHTİYAC DUYDUK?



HİKAYEMİZ

Günümüzde iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri, bireyler iş hayatına atıldıktan sonra yani oldukça geç yaşta verilmektedir. Bu durum güvenlik kurallarının içselleştirilmesini zorlaştırmakta ve "bir şey olmaz" algısının kırılmasını engellemektedir.

Eğitim Yaşı: Günümüzde üniversitelerin bazılarında bölüm dersi olarak İSG eğitimi veriliyor olsa da eğitim yaşı 6 olduğundan bu konuda insanların eğitimi yetersiz kalıyor

Kültür Eksikliği: İSG'nin topluma entegre olması için bunun bir kültür hâline gelmesi gerekir. Ancak İSG kavramı bile çok kısa bir süredir gündemimizde yer alıyor.

İlgisizlik: Çocukların en iyi öğrenme biçimi yaşları gereğince oyunla olduğundan bu tarz eğitimler ve kavramlar ebeveynlere yönelikmiş gibi gelir. Bu nedenle de İSG için erken yaşta oluşması gereken bilinç oluşmaz.



NE YAPABİLİRİZ?



ÇÖZÜM

Çekirdekten Güvenlik Kültürü

Bir olgunun kültür haline gelmesi için uzun bir süre ve çocukluktan itibaren ona maruz kalmak gerekir. Bu nedenle İSG eğitimleri 3-6, 6-12 ve 12-18 olmak üzere üç yaş aralığı için farklı eğitim kitleri kullanılarak devlet okullarında verilmelidir.

Rehberlik Eşliğinde Teorik Kısım:

Proje kapsamında eğitim alan öğretmenlerle birlikte, akademi sürecinde “Çocuklar İçin İSG Eğitimleri” kapsamında eğitim alan öğretmenler eşliğinde yaş aralıklarına uygun eğitimler her dönem iki kere olacak şekilde verilir.



Görsel ve Dramatik Hafıza:

Kişiden kişiye değişmekle birlikte çocuklarda en iyi öğrenme yöntemleri, görselle ve oyunla öğrenme yöntemleridir. Bu nedenle “ebeveynlere yönelik” olduğu düşünülen İSG eğitimlerinde yaş grupları dikkate alınarak oluşturulan oyun kiti kullanılır. Çünkü sadece anlatmak yetmez; okullarda öğretmenler öncülüğünde yapılacak drama çalışmalarıyla çocuklar “tehlikeyi fark etme” ve “önlem alma süreçleri”ni özümser.

YAŞA GÖRE İSG EĞİTİMİ

3-6 YAŞ GRUBU:

Evdeki ve okuldaki temel tehlikelere karşı gözlem yeteneği kazandırmak ve basit olarak ne tür önlemler alabileceklerine dair farkındalık kazandırmak. Bu amacı oyun ve merakla birleştirmek.



6-12 YAŞ GRUBU:

Kişisel koruyucu donanımlar ve uyeri levhalarının anlamlarını doğru ekipman kullanımını ve haklarını öğrenmeleri konusunda eğitimler ve canlandırma yardımıyla güçlendirmek.

12-18 YAŞ GRUBU:

Meslek seçiminde risk analizi, acil durum yönetimi ve yasal hakları konusunda geleceğe yönelik bilinçli bireyler yetiştirmek ve olsai senaryolara hazırlamak için İSG'yi bir kariyer sorumluluğunun olarak benimsetmek ve uygulatmak.





BUGÜNÜN DRAMA SAHNELERİ

*Yarının Hayat Kurtaran
Hamleleridir*